

ב"ל (באר-שבע) 2348-09 - קוגן אמה נ' בטוח לאומי-סניף באר שבע

ב"ל (באר-שבע) 2348-09 - קוגן אמה נ' בטוח לאומי-סניף באר שבעמחוזי עבודה באר-שבע
ב"ל (באר-שבע) 2348-09

קוגן אמה

ע"י ב"כ - עו"ד אירינה גלפנבוים

נגד

בטוח לאומי-סניף באר שבע

ע"י ב"כ - עו"ד הילה גולן

בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע

[20.01.2013]

לפני: כב' השופט יוחנן כהן

נציג ציבור (עובדים): מר ברוך שטל

נציג ציבור (מעבידים): מר שמעון לוי

פסק דין

1. ביום 23/7/09, הגישה גב' קוגן אמה (להלן: "התובעת") תביעה להכרה במחלת ריאות שלכתה בה כמחלת מקצוע.

2. הנתבע דחה את התביעה בטענה, כי מדובר במחלה טבעית שאינה קשורה בתנאי העבודה וכי לא הוכחה חשיפה מזיקה ומתמשכת בעבודת התובעת, אשר יכלה להביא למחלת הריאות.

3. לאחר שמיעת ההוכחות בתיק, הסכימו הצדדים למינוי מומחה רפואי, אולם הצדדים היו חלוקים בנוגע לעובדות המוסכמות.

בהחלטה מיום 27/11/11, מינה בית הדין את פרופ' קרמר מרדכי, כמומחה-יועץ רפואי מטעם בית הדין.

4. יודגש כי העובדות אשר נקבעו בהחלטה מיום 27/11/11, מבוססות על העדויות שנשמעו בפני בית הדין בישיבות ההוכחות מיום 17/11/10 ומיום 17/3/11.

5. העובדות אשר נדרש המומחה להתייחס אליהן הן כדלקמן:

א. התובעת ילידת שנת 1976.

ב. התובעת עבדה במפעל ייל ישראל אשר בדימונה תקופה כוללת של 3 שנים ו-9 חודשים בין: 1/2000-9/2003.

ג. התובעת שהתה בחופשת מחלה בתקופה שבין: 3/2003-9/2003.

- התובעת שהתה בחופשת לידה בתקופה שבין: 7/2001-12/2001.
- ד. התובעת עבדה 4 משמרות בשבוע (לעתים גם 5) - 12 שעות במשמרת.
- ה. התובעת החלה לסבול מקוצר נשימה בשנת 2001-2002 כשהייתה בהריון.
- ו. עבודת התובעת במחלקת לייזר בתקופה: 1/2000-6/2001.
- במסגרת עבודתה במחלקת לייזר ביצעה התובעת את הפעולות הבאות:
1. ניקוי שבבים מציפוי הטפולן באמצעות לייזר.
 2. ניקוי מכשיר הלייזר מהטפולן באמצעות לחץ אויר.
- התובעת טוענת כי נחשפה לאבק טפולן בתחנה זו, בעת ניקוי מכשיר הלייזר, הניקוי התבצע כאשר מכשיר הלייזר התלכלך, כשהתמלא באבק - וזאת ללא ציון זמן מוגדר במשמרת.
- התובעת הייתה אמורה לפתוח את מכשיר הלייזר ולנקותו באמצעות לחץ אויר, דבר שיצר הצטברות של אבק טפולן בסביבתה של התובעת.
- מכשיר הלייזר הינו מכשיר סגור. מעל כל מכונה במפעל הייתה מערכת ניקה. אמצעי הגנה בעמדת עבודה זו - כיסוי לאצבעות.
- ז. בחודשים האחרונים להריונה עבדה במחלקת PMBRA - בעמדה זו נערכה בדיקה ויזואלית בלבד של רגלי השבבים.
- ח. עבודת התובעת במחלקת אסמבלי: החל מ-6/2001 כאשר התובעת לסירוגין עבדה גם במחלקת PMBRA.
- במסגרת עבודתה במחלקת אסמבלי ביצעה התובעת את הפעולות הבאות:
1. ניקוי השבבים באלכוהול.
 2. הדבקת שבבים באמצעות דבק סילבר אפוקסי - המדובר בשפורפרת בגודל כ-10 ס"מ.
 3. ריתוך עם אלקטרודות - מכונת ריתוך שהייתה מרתחת את רגליות השבבים אשר נוקו לפני כן במכשיר הלייזר.
- לציין כי במחצית מהמשמרת ביצעה הפעולות שבסעיף 2 ומחצית השנייה הפעולות המתוארות בסעיף 3.
- טוענת שנחשפה בעמדה זו לאלכוהול, דבק סילבר אפוקסי.
- ט. כשהתובעת עבדה במחלקת PMBRA ובמחלקת לייזר - טוענת שבעת ניקוי תחת ה-MOLD בעזרת לחץ אויר התפזר אבק/שבבים של קומפאונד - ללא ציון של זמן לחשיפה.
- פעם בשבוע ניקו את עמדת המולדים עם חומצה בעלת ריח חריף וחזק.
- י. תיאור ויזואלי של החומר קומפאונד - כשהוא מתפזר מדובר בשאריות יותר גדולות מגרגירי אבק, זה עשוי מפלסטיק, בצורת חלקיקי פלסטיק.
- יא. על פי השרטוט שהציגה הגברת לריסה פבזנר בבית הדין, המרחק בין מחלקת הלייזר למחלקת ה-MOLD הינו כ-23 מטר והמרחב בין מחלקת האסמבלי למחלקת ה-MOLD הוא כ-5 מטר.
6. השאלות עליהן התבקש המומחה להשיב הינן כדלקמן:
- א. מהי המחלה ממנה סובלת התובעת?
 - ב. האם קיים לדעתך קשר סיבתי רפואי בין מחלתה של התובעת כפי שאובחנה על ידך לבין תנאי עבודתה?
 - ג. אם לא, האם מדובר במחלה טבעית?
 - ד. אם התשובה חיובית, קרי קיים קשר סיבתי בין תנאי עבודתה של התובעת לבין מחלתה, האם ניתן לומר כי השפעת מקום העבודה הינה פחותה מהשפעת הנתונים האישיים של התובעת כגון: מצב בריאותה הבסיסי לרבות גורמי סיכון אחרים?
7. ביום 29/1/12, התקבלה חוות דעתו של המומחה, אשר קבע כדלקמן:
- "מדובר בחולה צעירה אשר פיתחה מחלת ריאות אינטרסטרטאציאלית קשה מסוג LIP לאחר עבודתה במפעל שבו נחשפה לחומרים כמו טפולן ודבק סילבר אפוקסי. בבדיקות סביבתיות לא נמצאו ריכוזים גבוהים באוויר של החומרים. עברתי על הספרות הרפואית ולא מצאתי כל קשר בין חומרים אלו למחלה נדירה זו. לכן לא ניתן לקשור את עבודתה להתפתחות מחלתה."
8. לאחר קבלת חוות הדעת, ביקשה ב"כ התובעת להפנות למומחה שאלות הבהרה. בהחלטה מיום 30/4/12, התיר בית הדין, מתוך שאלות ההבהרה שהתבקשו על ידי התובעת, את שאלות ההבהרה הבאות:
- א. האם קיימים הבדלים בין התיאור ההיסטופתולוגי מבית החולים באוקראינה לבין זה שניתן בבית החולים בסורוקה? אם כן, מהם ההבדלים והאם יש בהם משום לשנות את האמור במסקנה הסופית?
 - ב. האם יש בממצאים של בית החולים באוקראינה בכדי לקשור בין עבודתה של התובעת להתפתחות מחלתה?

9. לאחר מתן ההחלטה כאמור, צירפה ב"כ התובעת, על דעת עצמה, מסמכים נוספים וביניהם חוות דעת של פרופ' מרטיניוק מבית החולים ברוסיה, אשר ניתח את התובעת. ביום 29/5/12, קבענו בהחלטתנו כי בית הדין לא התיר לב"כ התובעת לצרף חוות הדעת של פרופ' מרטיניוק והורה למזכירות לשלוח למומחה רק את עותק מכתב השחרור מבית החולים באוקראינה.
10. המומחה השיב לשאלות ההבהרה ביום 9/8/12, כדלקמן:
"א. קיימים הבדלים בין התיאור הפתולוגי מרוסיה לכאן והמושגים הנמצאים בשימוש שם אין תואמים את הנומנקלטורה המקובלת כיום בעולם המערבי, ולכן התייחסתי רק לממצאים המתוארים בסורוקה המקובלים עלי. ב. התיאור הפתולוגי מרוסיה לדעתי אינו ספציפי ואינו מכון דווקא לחשיפה מקצועית של החולה. אין לי התנגדות למסירת הרקמה לפתולוג בכיר נוסף לדעה נוספת אם בית הדין ימצא לנכון."
11. לאחר קבלת תשובות המומחה למשלוח שאלות ההבהרה מטעם התובעת, הגישה ב"כ התובעת ביום 29/10/12 בקשה דחופה למינוי מומחה בתחום הפתולוגיה, ובקשה לחקירת המומחה מטעם בית הדין, על חוות דעתו.
12. ביום 13/11/12 דחינו בהחלטתנו את בקשת ב"כ התובעת וקבענו כי אין מקום למנות מומחה נוסף, שכן חוות דעתו של פרופ' קרמר ברורה ועולה ממנה כי התיאור מבית החולים מרוסיה אינו ספציפי ואינו מתמקד בחשיפתה המקצועית של התובעת לחומרים מסויימים. בנסיבות העניין, לא מצאנו מקום לזמן את פרופ' קרמר לחקירה נגדית, שכן אין טעמים מיוחדים המצדיקים את זימונו לעדות.
13. בסיכומיה טוענת התובעת כי בית הדין קבע את העובדות המוסכמות תוך התעלמות מסיכומי התובעת שהוגשו לבית הדין; בית הדין לא פסל את חוות הדעת של המומחה מטעמו בטענה שהיא מתבססת על חומר ראיות לא קביל; בית הדין איפשר העברת ראיות לא קבילות למומחה; בית הדין פסל כל אפשרות לחקור המומחה מטעם בית הדין; בית הדין דחה בקשת התובעת לשאלות הבהרה ולמינוי מומחה נוסף.
14. הנתבע מנגד טוען בסיכומיו להעדר קשר סיבתי בין אופי ותנאי עבודת התובעת לבין מחלת הריאות הנטענת. הנתבע טוען כי יש להכריע בתביעה על פי ממצאיו של המומחה מטעם בית הדין, לפיהם עולה באופן ברור וחד משמעי, כי לא מתקיים קשר סיבתי בין אופי לתנאי עבודת התובעת לבין מחלת הריאות ממנה היא סובלת. הנתבע מפנה לחוות הדעת של פרופ' קרמר, וטוען כי עולה במפורש מחוות הדעת כי לא נמצא כל קשר בין החומרים איתם עבדה התובעת לבין המחלה הנדירה ממנה היא סובלת, ולכן לא ניתן לקשור את עבודתה להתפתחות המחלה. הנתבע טוען, כי חוות דעתו של המומחה הינה בהירה ביותר ושוללת באופן שאינו משתמע לשני פנים את הקשר הסיבתי.
- דין והכרעה
15. על פי הפסיקה, קביעת קיומו של קשר סיבתי בין הפגימה לבין הפגיעה הנטענת בעבודה או שלילת קיומו של קשר כאמור, הינה קביעה משפטית המושתתת על חומר הראיות. אלא שבקביעה זו, בית הדין מייחד משקל מיוחד לחוות דעת שמוגשת על ידי מומחה הפועל מטעמו ולא מטעם אחד הצדדים.
ראה: דב"ע תשנ"ו-48/0 המוסד - עמירם פיאלקוב, פד"ע כב', 321.
דב"ע לו/0-8 סימון דוידוביץ - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע ז', 374.
16. בית הדין יסמוך את ידו על חוות דעת המומחה ומסקנותיו ולא יסטה מהן, אלא אם קיימת הצדקה עובדתית או משפטית יוצאת דופן לעשות כן.
ראה: דב"ע נו/0-244 המוסד - יצחק פרבר, (לא פורסם).
17. בית הדין נוהג לייחס משקל רב לחוות הדעת של מומחה מטעם בית הדין וזאת מן הטעם שהאובייקטיביות של המומחה מטעם בית הדין גדולה יותר ומובטחת במידה מירבית מעצם העובדה, שאין הוא מעיד לבקשת צד ואין הוא מקבל שכר מידי בעלי הדין.
- ראה: דב"ע 411/97 דחבור בוטרוס - המוסד, ניתן ביום 2/11/99.
18. לדידו של בית הדין, המומחה הוא האורים והתומים המאיר את עיניו בשטח הרפואי. ככל שעל פניה אין בחוות דעת המומחה פגמים גלויים לעין, ואין היא בלתי סבירה על פניה, אין בסיס לפסילתה.
מטעמים מובנים, במחלוקת בין מומחה מטעם אחד הצדדים למומחה מטעם בית הדין יעדיף בית הדין את המומחה מטעמו על פני מומחה מטעם הצדדים.
19. אפשר שבשאלה מסויימת יהיו לרופאים דעות שונות. במחלוקת בין רופאים שכל כולה משדה הרפואה, לא יכניס בית הדין את ראשו, אלא יקבל את חוות דעת המומחה מטעם בית הדין, כאמור, ככל שהיא סבירה על פניה ואין בה פגמים נראים לעין (עב"ל 1035/04 דינה ביקל - המל"ל - מפי כב' השופט רבינוביץ').
20. לאחר שבחנו את החומר שבתיק ואת טענות הצדדים, מסקנתנו היא כי יש לדחות את התביעה.

21. חוות דעתו של פרופ' קרמר הינה חד משמעית, ברורה והחלטית. המומחה בחן הן את המסמכים הרפואיים שהיו בפניו והן את הנתונים ביחס לחומרים להם נחשפה התובעת, ובסופו של דבר קבע באופן ברור, כי לא מתקיים קשר סיבתי בין אופי ותנאי עבודת התובעת, והחומרים אליהם נחשפה, לבין מחלת הריאות הנדירה ממנה היא סובלת. המומחה קבע באופן חד משמעי כי בבדיקות סביבתיות לא נמצאו ריכוזים גבוהים באוויר של החומרים הנטענים. עוד מוסיף המומחה, כי עבר על הספרות הרפואית ולא מצא כל קשר בין חומרים אלו למחלה נדירה זו, ולכן לא ניתן לקשור את עבודת התובעת להתפתחות המחלה.
22. בתשובותיו לשאלות ההבהרה, הבהיר המומחה, בהתייחסו למסמכים הרפואיים מבית החולים באוקראינה, כי קיימים הבדלים בין התיאור הפתולוגי מרוסיה לכאן, והמושגים הנמצאים בשימוש שם אינם תואמים את הנומנקלטורה המקובלת כיום בעולם המערבי, ולכן התייחס רק לממצאים המתוארים בסורוקה והמקובלים עליו. עוד הבהיר המומחה, כי התיאור הפתולוגי מרוסיה אינו ספציפי ואינו מכוון דווקא לחשיפה מקצועית של התובעת.
23. במקרה הנוכחי, לא ניתן לומר שחוות דעת המומחה אינה מפורטת ומנומקת, וגם אין בה פגמים נגלים לעין ואין היא בלתי סבירה על פניה.
24. מכאן, שחוות דעתו של המומחה מקובלת עליו, ובמיוחד לאור העובדה שהתקיים סבב נוסף של בירור עימו, שגם בסופו נשאר המומחה איתן בדעתו, תוך שהוא שולל קשר סיבתי כלשהו בין מחלתה הנדירה של התובעת, לחשיפה לחומרים, ועל כן, אין מנוס מדחיית התביעה.
25. משמדובר בתביעה על פי חוק סוציאלי, אין צו להוצאות.
26. זכות ערעור לבית הדין הארצי בירושלים, בתוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין. ניתן היום, ט' שבט תשע"ג, (20 ינואר 2013), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.